

هنر ایرانی

سرآب ارداک اسمیت / مترجم: علیرضا کورش لی

www.ketab.ir

www.sanipublication.com

نسخه ۶۰۰۰

سرشناسه: اسمیت، رابرت مرداک، ۱۸۳۵ - ۱۹۰۰ م. Smith, Robert Murdoch.
عنوان و نام پدیدآور: هنر ایرانی / نویسنده سررابرت مرداک اسمیت؛ مترجم علی کورش‌لی.
مشخصات نشر: تهران: اکباتان، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۱۰۳ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۸-۶۹-۳
وضعیت فهرستنویسی: فیپا
یادداشت: عنوان اصلی:

Persian art by Major R. Murdoch Smith. With map and woodcuts, c1877.

موضوع: هنر -- ایران؛ Art -- Iran

شماره افزوده: کورش‌لی، علیرضا، ۱۳۵۰- مترجم

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶۷۲۸۰ ۵۹/الف/

رده‌بندی دیویی: ۵۵/۷۹

شماره کتابشناختی ملی: ۵۰۴۱۷۸۱

انتشارات اکباتان

هنر ایرانی

سر رابرت مرداک

علیرضا کورش‌لی

چاپ: اول، ۱۳۹۹

چاپخانه: پیام

تیراژ: ۲۵۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۸-۶۹-۳

تهران، خیابان منیری جاوید، کوچه وحید، پلاک ۱، طبقه ۴

۶۶۹۶۰۶۰۳ - ۶۶۴۱۳۷۲۶

تهران، شهرک اکباتان، فاز ۱، بازارچه شماره ۹

۴۴۶۵۱۵۹۴

سایت: www.samirpublication.com

۲۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۵	 مقدمه مترجم
۷	 زندگی نامه
۱۱	 مقدمه
۱۷	 ظروف چینی و سفالینه
۳۰	 کاشی های دیواری
۳۵	 اسلحه ها و زره ها
۴۰	 نساجی و فرش بافی
۴۷	 سوزن دوزی و گل دوزی
۵۰	 آثار فلزی
۵۹	 منبت کاری و خاتم کاری
۶۲	 نگارگری
۶۵	 نسخه های خطی
۶۸	 لعاب کاری
۶۹	 جواهرات، سنگ های قیمتی
۷۱	 آلات موسیقی

فهرست تصاویر

۷	 زئیرا م. د. سیت
۱۲	 نقشه ایران
۱۸	 دیس برنج
۱۹	 دیس برنج سفالی
۲۰	 کاسه بزرگ
۲۳	 کاسه آبی
۲۴	 پارچ آب
۲۹	 ظرف شیشه‌ای لعاب‌دار
۳۲	 حیاط حرم مقدس امام حسین
۴۱	 فرش
۵۰	 چراغ
۵۱	 چراغ روشنایی
۵۳	 طاووس
۵۴	 تنگ آب‌خوری مسی
۵۵	 چراغ ایستاده
۵۶	 قلیان
۵۷	 آتش‌دان
۵۸	 چراغ آتش‌دان

مقدمه مترجم

ایران از دیرباز مهد تمدن و فرهنگ و هنر بوده و در ادوار مختلف تاریخ هیچ‌گاه سیل خروشان اسلحه و هنر ایرانیان از حرکت نایستاده و همواره با روند فراتری از وضعیت سیاسی و به‌ویژه اجتماعی مردم، قله‌های موفقیت را درنور دیده و همواره سیر صعودی خود را داشته است. در تاریخ ایران باستان، از ایرانیان از فاخری را برای مطالعه و شناخت در اختیار داریم و به‌خوبی می‌دانیم که هنر معماری جزو جدایی‌ناپذیری از زندگی مردم آن ادوار بوده است.

پس از فتح ایران توسط اعراب و درگیری‌های خونین در این‌جا، این کشور، فرهنگ ایران که از دیرباز اهمیت خاصی برای معماری خاص و رخسارشان ایرانیان قائل بود، تحت تأثیر فرهنگ عرب قرار گرفت.

اعراب بادیه‌نشین آن ادوار که اغلب هنر و نام‌آوری‌شان در شعبه‌های بیابان و سخنوری خلاصه می‌شد و بنابر مستندات تاریخی به‌دلیل نبود مصالح مخصوص، عمارت‌هایی ساده و اغلب از جنس خشت و گل می‌ساختند، با هجومشان به ایران، این ذوق در مردم آن نسل به‌گونه‌ای مشخص تضعیف شد و مردم هنرمندان بیشتر درگیر زنده‌ماندن بودند تا ارتقاء فرهنگی و هنری.

در زمانی که سر رابرت مرداک اسمیت، باستان‌شناس، و دیپلمات اهل بریتانیا

در ایران حضور داشت، ایران درگیر قحطی و جنگ‌های گاه و بی‌گاه با دشمنان و تجاوز و تعدی قدرت‌ها بود. سطح زندگی مردم به‌حدی تعدیل شده بود که زندگی هنرمندان و هنردوستان به‌وضعیتی اسفبار رسیده و دولت به بهانه کسری بودجه و اوضاع معیشتی مردم، اقدام به تفویض اختیار و مجوز تحقیق، کاوش و فروش آثار غنی و با ارزش تاریخی کشور به اروپائیان کرده بود.

به موازات فعالیت‌های اسمیت در ایران و اوضاع به‌هم ریخته کشور، در سال ۱۸۸۰ وی به‌کار غیرمعمول جمع‌آوری آثار باستانی برای انگلستان توسط وزارت علوم و فرهنگ برگزیده شد.

اسمیت در این راه با دقت و حوصله در جمع‌آوری آثار فاخر ایرانی اقدام کرد، ولی چیزی که در تحقیقاتش مشخص است، عدم تخصص او در شناخت هنر و فرهنگ مردم ایران و نتیجه‌گیری ناعادلانه در این خصوص شده است. مرداک اسمیت می‌توانست مردمی با گنجینه‌ای درخشان در زمینه فرهنگ و هنر را با مطالعه در آثار اکتشافی خود بهتر بساید. مردمی که در آن زمان بیشتر درگیر زندگی اجتماعی و به‌دلیل بی‌تدبیری پادشاهان زرد، درگیر مشکلات سیاسی بودند؛ لذا باید پذیرفت سر رابرت مرداک اسمیت با شناسایی تاجر بسیار بزرگی بوده تا جامعه‌شناس و هنرشناس حرفه‌ای، و این آثر برداشتنی سطحی از ایران و ایرانی بوده است.

این کتاب از این جهت برای اینجانب جالب به‌نظر رسید که در آن مقطع تاریک زمانی، دیدگاهی تازه از وضعیت ایران از نظر افراد غیرایرانی به دست آمده است و به هر حال دیدگاه یک باستان‌شناس و برداشت وی از آثار یافته‌شده، دارای اهمیت می‌باشد.

علیرضا کورش‌لی

زمستان ۱۳۹۶